

Az európai adatvédelmi biztos véleménye a bűncselekmények sértettjeiről szóló jogalkotási csomagról, beleértve a bűncselekmények sértettjeinek támogatására, védelmére és jogaira vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló irányelvjavaslatot és a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló rendeletjavaslatot

(2012/C 35/02)

AZ EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikkére,

tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára és különösen annak 7. és 8. cikkére,

tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,

tekintettel a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾ és különösen annak 41. cikke (2) bekezdésére,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

1. BEVEZETÉS

1.1. Háttér

1. A Bizottság 2011. május 18-án jogalkotási csomagot fogadott el a bűncselekmények sértettjeinek védelméről. A jogalkotási csomagnak része egy irányelvjavaslat a bűncselekmények sértettjeinek támogatására, védelmére és jogaira vonatkozó minimumszabályok megállapításáról (a „javasolt irányelv”) és egy rendeletjavaslat a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről (a „javasolt rendelet”) ⁽³⁾. A két javaslatához egy bizottsági közlemény is tartozik a sértettek jogainak megerősítéséről az EU-ban ⁽⁴⁾.
2. Az európai adatvédelmi biztossal nem egyeztettek a 45/2001/EK rendelet 28. cikkének (2) bekezdése szerint, holott a jogalkotási kezdeményezés szerepelt az európai adatvédelmi biztos jogalkotási egyeztetésekkel kapcsolatos kiemelt feladatainak listáján ⁽⁵⁾. A jelen vélemény ezért ugyanezen rendelet 41. cikkének (2) bekezdésén alapul. Az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy az elfogadott jogi aktusok preambuluma egészítsék ki az erre a véleményre történő hivatkozással.

1.2. A jogalkotási csomag célkitűzései és hatálya

3. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlöi a jogalkotási csomag politikai célkitűzéseit, azaz – a Stockholmi Programmal és a hozzá tartozó cselekvési tervvel összhangban – a bűncselekmények sértettjei jogainak megerősítését és a sértettek védelmének, támogatásának és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréseinek biztosítását ⁽⁶⁾.
4. A javasolt irányelv a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló 2001/220/IB tanácsi kerethatározatot hivatott felváltani. ⁽⁷⁾ A javasolt irányelv megállapítja a bűncselekmények sértettjeinek támogatására,

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

⁽²⁾ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

⁽³⁾ COM(2011) 275, illetve COM(2011) 276.

⁽⁴⁾ Lásd a Bizottság közleményét – A sértettek jogainak megerősítése az EU-ban, COM(2011) 274.

⁽⁵⁾ Elérhető az európai adatvédelmi biztos weboldalán (<http://www.edps.europa.eu>) a Consultation, illetve azon belül a Priorities cím alatt.

⁽⁶⁾ Lásd a Bizottság közleményét – A sértettek jogainak megerősítése az EU-ban, i. m., 2. o.

⁽⁷⁾ HL L 82., 2001.3.22., 1. o. Az indokolás elismeri, hogy bár történtek előrelépések ezen a területen, a keretirányelv célkitűzéseit nem sikerült teljes mértékben megvalósítani.

védelmére és jogaira vonatkozó minimumszabályokat. A javasolt irányelv különösen azt szeretné biztosítani, hogy a sértettekkel tiszteletteljesen bánjanak, hogy a veszélyeztetett sértettek sajátos igényeit figyelembe vegyék, hogy a sértettek megfelelő támogatást és tájékoztatást kapjanak, valamint hogy részt vehessenek az eljárásokban ⁽⁸⁾.

5. A javasolt rendelet azt kívánja biztosítani, hogy azok a sértettek, akiknek a javára az egyik tagállamban valamely polgári ügyben védelmi intézkedést hoztak, más tagállamokban is a védelem azonos szintjét élvezhessék, amennyiben oda költöznek, anélkül hogy ehhez további eljárásokra lenne szükség ⁽⁹⁾. Ez az intézkedés kiegészíti az európai védelmi határozatról szóló irányelvre vonatkozó javaslatot (az „európai védelmi határozatról szóló kezdeményezést”), amely a büntetőügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismerésével foglalkozik. Az európai védelmi határozatról szóló kezdeményezést, amelyről az európai adatvédelmi biztos 2010. októberben véleményt adott ki ⁽¹⁰⁾, az Európai Parlament és a Tanács jelenleg tárgyalja.

1.3. A vélemény célja

6. A magánélet és a személyes adatok védelme központi szerepet játszik a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben, amint azt a Stockholmi Program is megállapítja, és különösen a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel összefüggésben. Az európai adatvédelmi biztos 2010. októberben véleményt adott ki az európai védelmi határozatról szóló kezdeményezésről, amelyben kiemelte azt, hogy következetes adatvédelmi rendszere van szükség a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén induló kezdeményezések tekintetében ⁽¹¹⁾. Az európai adatvédelmi biztos ez alkalommal hangsúlyozta, hogy a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést az érintett adatok különös érzékenysége, valamint a kapcsolódó adatfeldolgozásnak az érintettekre esetlegesen gyakorolt hatásai jellemzik ⁽¹²⁾. Ezért kellő figyelmet kell fordítani az e területen indult kezdeményezésekhez kapcsolódó adatvédelmi aspektusokra, és szükség esetén megfelelő szabályokat és védintézkedéseket kell bevezetni.
7. Az európai adatvédelmi biztos szerint a magánélet és a személyes adatok tiszteletben tartása alapvető eleme a sértettek védelmének, amelyet a javasolt jogi aktusok biztosítani hivatottak. Ez a vélemény ezért a javaslatok magánélettel kapcsolatos aspektusaira helyezi a hangsúlyt, és ötleteket ad a sértettek védelmének javításához vagy megerősítéséhez.

2. A JAVASLATOK ELEMZÉSE

2.1. A bűncselekmények sértettjeinek jogairól, támogatásáról és védelméről szóló irányelv

8. A javasolt irányelvben különféle rendelkezések foglalkoznak közvetve vagy közvetlenül a magánélettel és az adatvédelemmel ⁽¹³⁾. Az európai adatvédelmi biztos általában véve üdvözlí ezeket a rendelkezéseket, mivel a sértettek magánéletének megővására irányulnak. Mindazonáltal úgy találja, hogy a védelem szabályait egyes esetekben erősebbé és világosabbá lehetne tenni anélkül, hogy ez sértene minimumszabály jellegüket.
9. Az európai adatvédelmi biztos észrevételei elsősorban a következő szempontokra irányulnak: (1) a javasolt irányelv 23. cikke, amely a magánélet védelméhez való jogról és a médiával való kapcsolatokról szól, (2) a sértettek joga a tájékoztatáshoz és a saját személyes adataikhoz való hozzáféréshez, és (3) a sértett és a sértett-támogatási szolgálatok közötti kommunikáció titkosságának védelme. Ezeket a szempontokat a következő alpontok tárgyalják.

2.1.1. A sértett magánéletének védelme

10. A javasolt irányelvben a magánélettel foglalkozó fő anyagi jogi rendelkezés a 23. cikk, amelynek címe „A magánélet védelméhez való jog”. A 23. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „A tagállamok

⁽⁸⁾ Lásd a Bizottság közleményét – A sértettek jogainak megerősítése az EU-ban, i. m., 8. o.

⁽⁹⁾ Uo.

⁽¹⁰⁾ Az európai adatvédelmi biztos 2010. október 5-i véleménye az európai védelmi határozatról és a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról (HL C 355., 2010.12.29., 1. o.).

⁽¹¹⁾ Uo., lásd különösen a vélemény II. szakaszát.

⁽¹²⁾ Uo., 1. pont.

⁽¹³⁾ Lásd különösen a (22) preambulumbekendést, amely elismeri, hogy a sértett magánéletének védelme fontos eszköz lehet a további viktimizáció megakadályozása érdekében; a (27) preambulumbekendést, amely hivatkozik a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat szerint a személyes adatoknak biztosított védelemre és az Európa Tanács 108. egyezményére; a 21. cikket, amely a sértettek magánéletére vonatkozó szükségtelen kérdések mellőzését, illetve a nyilvánosság kizárásával tartandó meghallgatást lehetővé tevő intézkedésekkel foglalkozik; a 23. cikket, amely a magánélet védelméhez való joggal és a média magatartásával foglalkozik.

gondoskodnak arról, hogy az igazságügyi hatóságok a bírósági eljárás során megfelelő intézkedéseket fogadhassanak el a sértettek és családtagjaik magánéletének és képmásának védelme céljából”. Az európai adatvédelmi biztosnak különféle észrevételei vannak ezzel a rendelkezéssel kapcsolatban.

11. Először is, a 23. cikk (1) bekezdése nem fedi le teljesen a bűncselekmények sértettjeinek a magánélet védelméhez való jogát. A rendelkezés a hatályát tekintve sokkal inkább korlátozott, mivel csak arról rendelkezik, hogy az „igazságügyi hatóságoknak” jogában áll védelmi intézkedéseket kiadni a „bírósági eljárás során”. A magánélet védelmét azonban nemcsak a „bírósági eljárás során” kell garantálni, hanem a nyomozati és a tárgyalás-előkészítési szakaszban is. Általánosabban véve, a magánélet tiszteletben tartását szükség esetén már az illetékes hatóságokkal való első kapcsolatfelvételtől kezdve biztosítani kellene, ahogyan a bírósági eljárás beszüntetése után is.
12. Ebben a tekintetben érdemes megjegyezni, hogy a 23. cikk (1) bekezdésével összehasonlítva sok nemzetközi okmány ennél ambiciózusabb megközelítést fogadott el. Az Európa Tanács Rec(2006) 8. számú ajánlása a bűncselekmények sértettjeinek történő segítségnyújtásról például azt írja elő, hogy „Az államoknak megfelelő lépéseket kell tenniük, hogy a lehető legnagyobb mértékben elkerüljék a sértettek családi és magánéletének megsértését, továbbá védjék a sértettek személyes adatait, különösen a nyomozati és az ügyészeti szakaszban” (utólagos kiemelés) ⁽¹⁴⁾. Más jogi aktusokban hasonló rendelkezések szerepelnek ⁽¹⁵⁾.
13. A fentiek fényében az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a 23. cikket egészítsék ki egy első bekezdéssel, amely általánosabb megfogalmazásban kimondja, hogy a tagállamok lehetőség szerint a hivatalos hatóságokkal való első kapcsolatfelvételtől kezdve és a büntetőeljárás lezárása után is garantálják a sértettek családi és magánéletének védelmét, valamint a sértettek személyes adatainak védelmét. Emellett a 23. cikk jelenlegi (1) bekezdését úgy kellene módosítani, hogy az igazságügyi hatóságoknak a „bűnügyi nyomozás során” is lehetővé tegye a védelmi intézkedések kiadását.
14. Másodszor, a 23. cikk (1) bekezdése semmilyen formában nem utal azoknak az egyedi intézkedéseknek a tartalmára, amelyeket az igazságügyi hatóságok a sértett magánélethez való jogának védelmében fogadhatnak el. Az európai adatvédelmi biztos megérti azt a szándékot, hogy a tagállamoknak a lehető legnagyobb rugalmasságot hagyják meg ezen a téren. A nagyobb pontosság ugyanakkor hasznos is lehet. A javaslat konkrétan tartalmazhatna egy listát azokról a minimumintézkedésekről, amelyeket az igazságügyi hatóságok a nemzeti jog szerint elfogadhatnak, hogy védjék a sértett magánéletét ⁽¹⁶⁾. Ebbe például az intézkedések következő kategóriái tartozhatnának bele:
 - megfelelő esetben, megadott feltételek mellett a sértett vagy családtagjai személyazonosságával és tartózkodási helyével kapcsolatos adatszolgáltatás mellőzése vagy korlátozása (a (22) preambulumbekkezdésben jelzettek szerint),
 - utasítás bizonyos bizalmas adatok törlésére az iratanyagból vagy egyes információk nyilvánosságra hozatalának tilalma,
 - a rendes esetben nyilvánosságra hozott ítéletekben és egyéb határozatokban szereplő érzékeny információk közzétételének korlátozása.
15. Harmadszor, a 23. cikk nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely garantálná az állami hatóságok birtokában lévő információk titkosságát. Ebben a tekintetben az Európa Tanács fent idézett Rec(2006) 8. számú ajánlása ismét hasznos példákkal szolgál. Az ajánlás a 11. pontban előírja, hogy az államoknak a sértettekkel kapcsolatba kerülő összes ügynökségtől meg kell követelniük, hogy világos normákat fogadjanak el, amelyek értelmében a sértettől kapott vagy rá vonatkozó információt harmadik felekkel csak azzal a feltétellel közölhetnek, hogy a sértett kifejezetten beleegyezett az ilyen közlésbe, vagy létezik valamilyen jogi követelmény vagy felhatalmazás ennek megtételére. Az európai adatvédelmi biztos szorgalmazza, hogy a jogalkotó a javasolt irányelvben is szerepeltessen egy hasonló rendelkezést.

⁽¹⁴⁾ 10.8. pont. Az Európa Tanács Rec(2006) 8. számú ajánlása.

⁽¹⁵⁾ Lásd pl. az ENSZ egyezménytervezetét a bűncselekmények és a hatalommal való visszaélés sértettjeinek nyújtandó igazságszolgáltatásáról és támogatásról, 5. cikk (2) bekezdésének g) pontja, 6. cikk, 8. cikk (6) bekezdésének g) pontja; a Miniszteri Bizottság 2005. március 2-án elfogadott iránymutatását a terroristacselekmények sértettjeinek védelméről, VIII. pont; a gyermekkori sértetteknek és a bűncselekmények szemtanúinak járó igazságszolgáltatásról szóló iránymutatásokat, ECOSOC Res 2005/20, 2005. 8. pont a) alpontja, 26–28. pont.

⁽¹⁶⁾ Ez összhangban van a veszélyeztetett sértetteknek a büntetőeljárás során történő védelemhez való jogáról szóló 21. cikkben megfogalmazott megközelítéssel.

2.1.2. A magánélet és a média

16. A 23. cikk második bekezdése a következőképpen rendelkezik: „A tagállamok olyan önszabályozási intézkedések alkalmazására ösztönözik a médiát, amelyek célja a sértettek magánéletének, személyi sértetlenségének és személyes adatainak védelme.” A javaslat itt is minimalista megközelítést alkalmazott azzal, hogy egyszerűen megemlíti az önszabályozás eszközét.
17. Az európai adatvédelmi biztos megérti annak okait, hogy ebben a kérdésben óvatos álláspontra helyezkedjenek, és általában véve egyetért a Bizottság megközelítésével. A média és a magánélet közötti kapcsolat rendkívül kényes és összetett. Ez egyúttal olyan terület is, ahol az EU Alapjogi Chartája és az emberi jogok európai egyezménye szabta határokon belül a különböző hagyományok és a tagállamok közötti kulturális különbségek fontos szerepet kaphatnak. Ez a megközelítés összhangban lenne a jelenlegi adatvédelmi kerettel is (a 95/46/EK irányelv 9. cikke), amely hagy némi eltérési lehetőséget a tagállamoknak az újságírás vagy irodalmi, illetve művészi kifejezés céljából történő adatfeldolgozás terén⁽¹⁷⁾.
18. Ami az önszabályozást illeti, az európai adatvédelmi biztos meg van győződve arról, hogy ez az eszköz fontos szerepet játszhat a magánélet és a véleménynyilvánítás szabadságának összeegyeztetésében. Ráadásul a 23. cikk (2) bekezdése tükrözi a Rec(2006) 8. számú ajánlás megközelítését, amely szintén azt írja elő, hogy az államoknak arra kell ösztönözniük a médiát, hogy a sértettek magánéletének és személyes adatainak védelme érdekében fogadjon el önszabályozó intézkedéseket, és tartsa tiszteletben azokat⁽¹⁸⁾. Az önszabályozási eszközök a nemzeti keretrendelkezésekkel kombinálva is alkalmazhatók, de ezeknek a rendelkezéseknek összeegyeztethetőnek kell lenniük az EJB ítélkezési gyakorlatával az emberi jogok európai egyezményének 10. cikkét illetően⁽¹⁹⁾.

2.1.3. Egyedi tájékoztatási és hozzáférési jogok

19. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javasolt irányelv 3. cikke, amely a tájékoztatáshoz való joggal foglalkozik a hatáskörrel rendelkező hatósággal való első kapcsolatfelvételtől kezdve, nem tesz említést az adatvédelemmel kapcsolatos tájékoztatásról. A személyes adataik megfelelő védelme érdekében a sértetteknek kellő időben meg kellene kapniuk minden szükséges információt ahhoz, hogy teljes mértékben megérthessék, hogy a személyes adataikat hogyan fogják feldolgozni.
20. Az európai adatvédelmi biztos ezért javasolja a 3. cikk kiegészítését egy olyan rendelkezéssel, amely előírja, hogy a sértetteknek meg kell adni a személyes adataik további feldolgozásáról szóló tájékoztatást a 95/46/EK irányelv 10. cikkével összhangban. A jogalkotó emellett mérlegelhetné a sértettek személyes adataikhoz való hozzáféréseire vonatkozó szabályok felvételét is, a bűnügyi nyomozáshoz és a büntetőeljáráshoz fűződő törvényes érdekek megőrzése mellett.

2.1.4. A sértettek és a támogató szolgálatok közötti kommunikáció titkossága

21. A javasolt irányelv elismeri, a bűncselekmények sértettjeinek joga van ahhoz, hogy a szükségleteiktől függően támogatásban részesüljenek a bűncselekmény elkövetésétől kezdve, a büntetőeljárás során és ezen eljárást követően⁽²⁰⁾. A sértettek egyes csoportjai, így a szexuális erőszak, a nemi és a faji alapú gyűlölet vagy egyéb előítéletes bűncselekmények, illetve a terrorizmus sértettjei támogatási szakszolgáltatásokat igényelhetnek⁽²¹⁾, a pszichológiai támogatást is beleértve. Ezekben az esetekben a sértett és

⁽¹⁷⁾ A 95/46/EK irányelv 9. cikke előírja, hogy a tagállamok felmentésről, illetve eltérésről kizárólag a személyes adatoknak újságírás vagy irodalmi, illetve művészi kifejezés céljából történő feldolgozása esetén rendelkezhetnek, amennyiben azok a magánélet tiszteletben tartásához való jognak a szólásszabadságra vonatkozó szabályokkal való összeegyeztetéséhez szükségesek.

⁽¹⁸⁾ 10.9. pont. Az Európa Tanács Rec(2006) 8. számú ajánlása.

⁽¹⁹⁾ Az EJE 10. cikkének (2) bekezdése a véleménynyilvánítás szabadságához való jognak csak „törvényben meghatározott” korlátozásait engedi meg, amelyek „egy demokratikus társadalomban” szükségesek konkrét, fontos közérdekek (mint például a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a zavargás vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme) vagy mások jó hírnevének vagy jogainak védelme céljából. A Satakunnan-ügyről szóló véleményben (C-73/07. sz., Tietosuoja-valtuutettu kontra Satakunnan Markkinapörssi és Satamedia ügy, EBHT 2008., I-9831. o.) Kokott főtanácsnok helyesen jegyezte meg, hogy „[a]z adatvédelmi szabályok szigorú alkalmazása jelentősen korlátozhatja a véleménynyilvánítás szabadságát. Az oknyomozó újságírás nagyrészt ki lenne zárva, ha a média személyes adatokat csak az érintett személy beleegyezésével vagy az általa megadott információkkal összhangban dolgozhatna fel és tehetne közzé. Másrészt viszont nyilvánvaló, hogy a média megsértheti az egyéneknek a magánéletük tiszteletben tartásához való jogát. (17) Következésképpen el kell találni az egyensúlyt.” (43. pont).

⁽²⁰⁾ Lásd a javasolt irányelv (13) preambulumbekzdését és 7. cikkét.

⁽²¹⁾ Uo.

a támogatási szolgáltatásokat nyújtó szakemberek közötti kommunikációt megfelelően védeni kell a nyilvánosságra hozattól. Ha ez nem történik meg, ez visszaraszthatja a sértettet attól, hogy szabadon kommunikáljon a tanácsadóival. Az európai adatvédelmi biztos ezért üdvözlí azt a követelményt a 7. cikkben, hogy a sértett-támogatási szolgáltatásoknak „bizalmasnak” kell lenniük. Az ilyen bizalmasság hatókörét és következményeit azonban tisztázni kell.

22. A javasolt irányelv nem írja elő, hogy a sértetteknek a támogató szolgálatokkal való kommunikációját „kiváltságosnak” kell-e tekinteni abban az értelemben, hogy az annak során elhangzottak nyilvánosságra hozatala a bírósági eljárás folyamán ki van zárva vagy más módon korlátozva van. Rendes esetben ez lenne a helyzet akkor, ha a támogató szolgáltatást egy egészségügyi szakember nyújtja, akit köt a szakmai titoktartás kötelezettsége. Ugyanakkor el lehet képzelni olyan eseteket is, amikor a támogatást nem ilyen szakemberek nyújtják. Ilyen helyzetekben kétséges, hogy a sértett védve van-e a nyilvánosságra hozattól.
23. Az európai adatvédelmi biztos ezért javasolja annak rögzítését, hogy e konkrét bűncselekmények sértettjeit fel kell jogosítani arra, hogy az igazságügyi vagy közigazgatási eljárások során megtagadják a támogatási szolgálatokkal folytatott bizalmas kommunikáció nyilvánosságra hozatalát, és hogy az effajta kommunikáció során elhangzottakat harmadik fél csak a sértettek beleegyezésével hozhassa nyilvánosságra. Rendes esetben ez lenne a helyzet a büntetőeljárásokban is, a nyomozáshoz vagy a büntetőeljáráshoz fűződő törvényes, megalapozott érdekek (azaz a nélkülözhetetlen bizonyítékoknak az igazságügyi hatóságok általi begyűjtése) sérelme nélkül.

2.2. A polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló rendelet

2.2.1. Az adatvédelmi jogszabályok alkalmazhatósága

24. Mint már említettük, a javasolt rendelet kiegészíti az európai védelmi határozatról szóló kezdeményezést a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismerése terén. Mivel a javasolt rendelet a határokon átnyúló vonatkozású polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködésről szól⁽²²⁾, alkalmazása a korábbi első pillér hatálya alá tartozik, és ezáltal egyben a 95/46/EK irányelv hatálya alá is⁽²³⁾. Az európai védelmi határozatról szóló kezdeményezésre ez nem volt igaz.
25. Az európai adatvédelmi biztos ezért azt ajánlja, hogy legalább a javaslat preambulumbekzdéseiben szerepeljen egy hivatkozás a 95/46/EK irányelvre, jelezve, hogy a rendelet szerint feldolgozott személyes adatokat a 95/46/EK irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályoknak megfelelően védeni kell.

2.2.2. A veszélyeztető személlyel közlendő információk

26. A javasolt rendelet 5. cikke szerint annak a félnek, aki egy másik tagállamban védelmi intézkedésre kíván hivatkozni, a hatáskörrel rendelkező hatóságok rendelkezésére kell bocsátania egy tanúsítványt. A tanúsítványt a javasolt rendelet mellékletében megadott szabványos formanyomtatvány mintájára kell kiállítani. A melléklet tartalmazza a védett személy és a veszélyeztető személy személyes adatait – például a személyazonosságukat és a tartózkodási helyüket –, valamint a védelmi intézkedés leírását. Az európai adatvédelmi biztos elismeri, hogy a mellékletben előírtak szerint a tanúsítványban szereplő személyes adatok a gyűjtésük célja szempontjából elvben megfelelőek, relevánsak és nem túlzott mértékűek.
27. A javaslatból azonban nem derül ki elég világosan, hogy a védett személy mely személyes adatait fogják közölni a veszélyeztető személlyel, különösen a 13. cikk alapján⁽²⁴⁾. Az európai adatvédelmi biztos e tekintetben úgy véli, hogy a veszélyeztető személynek csak azokat a személyes adatokat kellene megkapnia, amelyek az intézkedés végrehajtásához szigorúan szükségesek. Emellett a szóban forgó adatközlés során lehetőség szerint el kellene kerülni a védett személy címének vagy más elérhetőségének kiadását⁽²⁵⁾. A 13. cikk szövegében jelezni kellene ezt a korlátozást.

⁽²²⁾ Lásd az EUMSZ 81. cikkét, azaz az EK-Szerződés korábbi 65. cikkét.

⁽²³⁾ A 95/46/EK irányelv nem alkalmazandó személyes adatoknak a közösségi jog hatályán kívül eső tevékenységek, mint például az Európai Unióról szóló szerződés V. és VI. címeiben megállapítottak, valamint a közbiztonsággal, a védelemmel, a nemzetbiztonsággal, továbbá a büntetőjog területén az állami tevékenységekkel kapcsolatos feldolgozási műveletek folyamán történő feldolgozására (lásd az irányelv 3. cikkét).

⁽²⁴⁾ A 13. cikk foglalkozik a veszélyeztető személlyel szembeni tájékoztatási kötelezettségekkel.

⁽²⁵⁾ E tekintetben lásd az európai adatvédelmi biztos 2010. október 5-i véleményét az európai védelmi határozatról és a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról, i. m., 45–49. bekezdés.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

28. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli a megfontolás tárgyát képező két javaslat politikai célkitűzéseit, és általánosságban egyetért a Bizottság megközelítésével. Úgy találja mindazonáltal, hogy a javasolt irányelvben néhány esetben meg lehetne erősíteni, illetve pontosítani lehetne a sértettek magánéletének és személyes adatainak védelmét.
29. A bűncselekmények sértettjeinek támogatásáról, védelméről és jogairól szóló javasolt irányelvvel kapcsolatban az európai adatvédelmi biztos a következőket javasolja a jogalkotónak:
- a 23. cikkben szerepeltessen egy általános rendelkezést a magánélet és a személyes adatok védelméről, amely kimondja, hogy a tagállamok lehetőség szerint a hivatalos hatóságokkal való első kapcsolatfelvételtől kezdve, a bírósági eljárás során mindvégig, és az ilyen eljárás lezárása után is garantálják a sértettek családi és magánéletének védelmét, és védik a sértettek személyes adatait. Emellett a 23. cikk jelenlegi (1) bekezdését úgy kellene módosítani, hogy az igazságügyi hatóságoknak a „bűnügyi nyomozás során” is lehetővé tegye a védelmi intézkedések kiadását,
 - a 23. cikk (1) bekezdésében adjon listát azokról a minimumintézkedésekről (a 14. bekezdésben tárgyaltnak megfelelően), amelyeket az igazságügyi hatóságok a sértettek és családtagjaik magánéletének és képmásának védelme érdekében elfogadhatnak,
 - írja elő, hogy a tagállamoknak a sértettekkel kapcsolatba kerülő összes hatóságtól meg kell követelniük, hogy világos normákat fogadjanak el, amelyek értelmében a sértettől kapott vagy rá vonatkozó információt harmadik felekkel csak azzal a feltétellel közölhetnek, hogy a sértett kifejezetten beleegyezett az ilyen közlésbe, vagy létezik valamilyen jogi követelmény vagy felhatalmazás ennek megtételére,
 - a 3. cikkben szerepeltessen egy olyan követelményt, miszerint a sértetteket a 95/46/EK irányelv 10. cikkével összhangban tájékoztatni kell a személyes adataik további feldolgozásáról, és mérlegelje külön rendelkezések szerepeltetését a személyes adataikhoz való hozzáférés jogáról,
 - pontosítsa a sértett-támogatási szolgálatokra vonatkozó, 7. cikk szerinti titoktartási követelményt, megállapítva, hogy a sértetteket fel kell jogosítani arra, hogy az igazságügyi vagy közigazgatási eljárások során megtagadják a támogatási szolgálatokkal folytatott bizalmas kommunikáció nyilvánosságra hozatalát, és hogy az effajta kommunikáció során elhangzottakat harmadik fél elvben csak a sértettek beleegyezésével hozhassa nyilvánosságra (lásd különösen a 22–23. bekezdést).
30. A polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló javasolt rendelettel kapcsolatban az európai adatvédelmi biztos a következőket javasolja a jogalkotónak:
- legalább a javaslat preambulumbekkezdéseiben szerepeltessen egy hivatkozást a 95/46/EK irányelvre, amely kimondja, hogy a rendelet szerint feldolgozott személyes adatokat a 95/46/EK irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályoknak megfelelően védeni kell,
 - a 13. cikkben mondja ki világosan, hogy a védett személynek csak azokat a személyes adatait kell közölni a veszélyeztető személlyel, amelyek az intézkedés végrehajtásához szigorúan szükségesek. A szóban forgó adatközlés során lehetőség szerint el kell kerülni a védett személy címének vagy más elérhetőségének kiadását.

Kelt Brüsszelben, 2011. október 17-én.

Giovanni BUTTARELLI
az európai adatvédelmi biztos helyettese